

Jak vypadá ideální škola po covidu?

„Školní řád vychází z platné legislativy, především ze zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů...“ slyším během zdoluhavého čtyřhodinového výkladu školního řádu. Sedím uprostřed zaplněné třídy a tuto větu slyším po třinácté. Už třináct let sedím ve zkostnatělém českém školství. Z toho jsem dva roky seděla doma. Upoutaná u počítače, závislá na silné WIFI síti. Moc bych si přála, aby se školství po pandemii od základu změnilo. Ale nevím, jestli je na to připravené.

Přála bych si, aby české školství nerozdělovalo českou společnost. Několikrát jsem od svých kamarádek z osmiletých gymnázií slyšela, že neznají někoho z „učňáku.“ V paté třídě odešly na gymnázia a od té doby žijí v bublině. Už od první třídy slycháváme, že všichni máme stejnou startovací pozici. Je jen na nás, jak se budeme ve škole snažit a kam to v životě dotáhneme. Nikomu totiž nic nespadlo jen tak do klína. Během druhého stupně jsem pochopila, že všechny tyto „moudra“ jsou jen jedna velká lež. Nemáme stejnou startovací pozici. A nikdy mít nebudeme. Potom, co k nám přišli kluci z okolních malotřídek rychle jsem vystřízlivěla. Pochopila jsem, že každý nemá na zaplacení obědu. A že takovou podporou, jakou mám od své rodiny má jen málokdo. Byli to náročné čtyři roky v obklopení sociálky nebo policie, která u nás ve třídě stále něco řešila. Na druhé straně mi splaskla bublina. Ptám se, jestli za tu „rozdělenou českou společnost“ nemůže právě naše školství. Vždyť už od desíti let říkáváme dětem, kam patří. Z této doby mi zbyla jenom otázka: „Jak bych vypadala já, pokud bych vyrůstala ve stejném prostředí jako spolužáci, kteří právě sedí ve vězení?“

Přála bych si mít ve škole dobrého psychologa, kterému bych mohla cokoli říct. Ne třídního učitele, ne ředitele, ale psychologa. Někoho, kdo je tak trochu „mimo“ školu. Vyslechne, pomůže a nevyvozuje žádné důsledky. Za nic.

Přála bych si učitele, kteří jsou otevření změnám. Bude to rok od doby, kdy jsem se rozhodla udělat projekt, který umožňuje změnu ve výuce dějepisu. Dějepisu, ve kterém jsem se nikdy nedozvěděla, co to byla opoziční smlouva. V dějepisu, který mi nedal odpověď na otázku, co mám dělat, aby se neopakovaly hrůzy totality. Vytvořila jsem materiály na výuku moderních dějin. Takovou výuku, která by splňovala všechny kompetence vydané ministerstvem školství. Výuku ve které by se děti naučili diskutovat, vytvořit si vlastní názor či rozvíjet kritické myšlení. S projektem jsem se dostala až do celostátního kola soutěže. Tam mi bylo od vysokoškolských profesorů řečeno, ať jsem připravena, že za takové téma dostanu jednou „přes hubu“. Tak hlavní cenu vyhrálo robotické rameno tvořící 3D modely.

Přála bych si školství, ve kterém se jak studenti, tak učitelé cítí dobře. S třídou jsme byli svědky toho, jak náš učitel přede všemi řekl spolužačce, že ji znásilnil. Byli jsme zaskočení a zklamáni. Najednou jsme od učitele, který nám stále opakoval, že jsme „elita národa“ slyšeli sexistické narážky. Z třiceti lidí se ozvalo sedm, kteří podepsali stížnost. Když jsem svoji zkušenost vyprávěla svým kamarádům z vyšších ročníků, vůbec zaskočení nebyli. Spíše jsem slyšela věty typu: „Co je? Vždyť to říkal i holkám od nás ze třídy. Nebuďte takové citlivky“ nebo „a to si myslíš že u něj uděláš maturitu? Stejně přijde do třídy a bude mu jasné, kdo z vás to podepsal.“

Přála bych si nestudovat ve strachu. Bez nepříjemného pocitu, že pokud něco udělám, bude to mít důsledky. Bez strachu z pětky, který se pěstuje od první třídy. Studovat ve svobodě. Ve vnitřní svobodě.

Přála bych si, aby si školy nekupovali oligarchové. V nejedné škole se jednou za čtyři roky objeví příliš známé tváře. Tyto tváře jakoby „omylem“ kandidují za okres, kraj nebo město ve kterém se nachází škola. Nebo jsou jen vlastníky něčeho „velkého“. Tak si s pochybným obnosem peněz kupují přízeň v přímém přenosu. Ředitelé samozřejmě obnos peněz vítají jen za jednu či dvě přednášky. Tak se najednou najdou peníze na školní výlet či cestu do zahraničí. Jak hluboko musíme klesnout pro pár tisíc.

Věcí, co bych na českém školství změnila je opravdu dost. Jenže ideální škola nikdy neexistovala, neexistuje a existovat nebude. Protože školu tvoří lidé, kteří nejsou ideální. Ale možná právě proto se ve škole dějí tak nezapomenutelné zážitky. Přátelství na celý život, které vám nikdo nevezme. Pokud stejně jako já sedíte už třináctý rok ve školství, které vás nebaví, pojdte to změnit. Nenechte se odradit větami: „Ty jdeš na „pajdák“? Cože?“ nebo rádobý vtipnými poznámky „kdo umí, ten umí, kdo neumí, učí.“ Ničím se nenechte se odradit, ani covidem. České školství potřebuje zapálené učitele, kteří prosadí změnu zdola.